

Budapest, Mátyás-templom

2014. március 06. 10:07

A legismertebb magyar templom

A budai vár ékessége a hófehér, csipkés tornyú, színes Zsolnay cserepekkel fedett Mátyás-templom, Budapest legnépszerűbb temploma. A 2013-ban befejeződött, 7 évig tartó teljes körű felújításnak köszönhetően a templom ismét régi fényében ragyog. A templom története

A templom eredeti neve **Budai Nagyboldogasszony-templom**, népszerű nevét onnan kapta, hogy **Mátyás király** mindkét esküvőjét itt tartották.

A XIII. században, a tatárjárás után alapított templom eredetileg **gótikus** stílusban épült francia mintára, később **Nagy Lajos király** építtette át, majd **Mátyás király** korában épül meg a templom fő tornya.

A török korban **dzsámivá** alakítják át, több részét lebontják, majd Buda felszabadítása után a jezsuiták kapják meg, akik a templomot teljesen átalakítják **barokk** stílusúra. A nagy rózsablakot befalazzák, a gótikus toronysisakot elbontják, barokk hagymatető kerül helyére.

A templom homlokzata teljesen elveszti eredeti vonásait. Az 1700-as években egy tűzvész, majd egy villámcsapás pusztítja a templomot. Az 1800-as években készült képeket nézve egy teljesen más templom képét látjuk a mai állapotokhoz képest.

1867-ben, a kiegyezés után **Ferenc Józsefet** és feleségét **Erzsébet királynét** itt koronázzák meg. 1873-ban a király elrendeli, hogy a templom barokk jellegét szüntessék meg, és állítsák vissza az eredeti állapotokat.

1874-96 között **Schulek Frigyes** vezetésével nagyarányú újjáépítésre kerül sor, amely kialakítja az épület mai képét. Schulek a szomszédos épületrészek lebontása árán visszaadja a templom eredeti, különálló jellegét. Az épület falait több helyen a földig lebontatja, hogy rekonstruálni tudja az eredeti építészeti megoldásokat. Mindenütt a régebbi állapotok visszaállítására törekszik, de úgy, hogy a sérült részeket teljesen megújítja.

Schulek lényegében újraálmodta az épületet, az északi kápolnasor és a nagytorony felső része teljes egészében az ő elképzeléseit követik. Ekkor készült a templom belsejének díszítőfestése is, a falfreskók és a színes üveglakok.

A második világháborúban, Buda ostromakor súlyos károkat szenvedett az épület, kész csoda volt, hogy a háború után nem bontották el az egészet, azóta szinte folyamatosan dolgoztak az épületen. 2013 végére sikerült visszaadni budavári főtemplomunk régi fényét. **A templom látogatása**

A hófehér mészkőből épült, színes **Zsolnay-cserepekkel** fedett **neogótikus** templom kétség kívül a budai várnegyed leglátványosabb épülete.

A Szentháromság térre néző **nyugati homlokzat** a legmonumentálisabb, itt látható a **Schulek Frigyes** által kiszabadított hatalmas gótikus **rózsablak** és az impozáns, csúcsíves, bélletes **főkapu**. A homlokzatot egyértelműen a 80 méter magas gyönyörűen csipkézett **harangtorony** uralja.

Az oldalsó, rózsablakkal díszített kapu, a **Mária-kapu** az egyetlen figurális díszítésű gótikus kapuzat, amely Magyarország jelenlegi területén fennmaradt - ha töredékesen is. A következő kapu a Halászbástya felé a jelenlegi bejárat, a belépőjegyeket a bejárat kapuval szembeni alacsony épületben tudjuk megváltani.

A templomot teljesen körül lehet sétálni, annyira jól sikerült a Schulek-féle neogótikus átépítés, hogy még az általa tervezett északi kápolnasort is simán el tudjuk képzelni Mátyás király korában.

A templomba belépve az első dolog, ami feltűnik, hogy a falak tetőtől talpig díszítve vannak meleg színekkel megfestett növényi- és geometriai mintákkal. Ezt a szecesszióra hajazó formavilágot **Schulek Frigyes** és **Székely Bertalan** találta ki, bár az eredeti gótikus templom belseje is festve volt.

A déli falon **Lotz Károly** Máriaát dicsőítő freskósorozata között sorakoznak a templom hangulatát meghatározó hatalmas, színes **üveglakok**, amelyek Schulek Frigyes és Székely Bertalan tervei szerint készültek.

A főhajó képéhez hozzátartoznak a templom oszlopain függő **zászlók**, amelyeket Ferenc József koronázására hoztak Budára a tartományok képviselői.

A tizenhatszög hét oldalával záródó **főszentély** központjában Schulek Frigyes koragót stílusjegyeket hordozó oltára áll. A középpontjában álló **Madonna** szobrot az országalapítás 1000. évfordulóján, 2000-ben, pápai engedéllyel koronázták meg a Magyar Szent Korona másolatával.

Az oltártól balra látható a **királyi oratórium** erkélye, ahol az uralkodó a szertartásokon helyet foglalt. Ide az ún. Király-lépcsőn fel is lehet menni, a karzatot körülölelő termekben kiállítást rendeztek be a legutóbbi rekonstrukcióról.

Az északi oldalhajó végén található **Szent László-kápolnában** Lotz Károly freskóciklusa jeleníti meg a nép körében Szent Istvánnál is jobban kedvelt és tisztelt, 1077-95-ig uralkodó lovagkirály életét. Az oltár középpontjában a híres győri Szent László herma másolata áll.

Az északi oldalhajóból nyíló Béla-kápolnában őrzik **III. Béla király** (1172-1196) és felesége **szarkofágját**. A király Székesfehérváron megtalált maradványait 1898-ban temették ide, ez az egyik a Magyarországon épen maradt két királysírnak. (A másik, I. Andrásé a tihanyi apátságban van.)

A Béla-torony aljában találjuk a templom legősibb **oszlopfőit**: a két zömök oszlopot koronázó, 1260 körül készült dombormű könyvet magyarázó szerzeteseket, illetve egymással viaskodó torzállatokat ábrázol. E két faragvány Budapest legrégebbi kőfaragása, amely eredeti helyén található.

Közvetlenül mellette, az érdekes formájú **ablaknyílás** szintén Schulek Frigyes leleménye, amellyel elérte, hogy a körablak mind kívülről, mind belülről nézve a falsík közepén helyezkedjen el.

A főkapu melletti kápolnában, a **Loretói kápolnában** áll a templom kegyszobra. A templom **Mária szobrát** a törökök nem semmisítették meg, csak elfalazták. A visszafoglaló ostrom egyik rohamában a fal ledőlt, és a mecsetben imádkozó törökök előtt megjelent az elfelejtett, Nagyasszonyt formáló szobor. A babonás rémület segítségével, a templom már aznap este keresztények kezén volt. A jelenlegi kegyszobor egy márványból készült másolata az elveszett eredetinek.**Gyakorlati tudnivalókCím**

Budapest, Szentháromság térNyitva tartás

H

<http://kirandulastippek.hu/news/article/budapest-matyas-templom>